

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนขององค์กรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการเงินในอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์

Corporate sustainability information disclosure effect on business performance of the financial institutions in Indonesia, Thailand, Philippines, and Singapore

พร้อมพร ภูวดิน¹ คุณากร ไวยวุฒิ^{2*} และ นัฐสวัณญ์ กิตติลาพานนท์¹
 Promporn Poowadin¹, Kunakorn Waiyawout^{2*} and Natsawan Kittilapanon¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนขององค์กรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ปี 2559-2561 โดยรวบรวมข้อมูลจากกระบวนข้อมูลองค์กรตามกรอบการรายงานขององค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากลรายงานความยั่งยืนมาตรฐานฉบับ G4 (GRI-G4) ซึ่งอ้างอิงจากที่ใช้สอบทานความครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยและแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 9 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 30 ตัวชี้วัด และด้านสังคม จำนวน 8 ตัวชี้วัด รวมทั้งหมดจำนวน 47 ตัวชี้วัด โดยศึกษา 1) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 ของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกันหรือไม่ 2) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนหรือไม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ระดับการเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืนทั้งสามด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน 2) พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น ความเสี่ยงทางการเงินและศึกษาในกลุ่มธุรกิจอื่น

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน กลุ่มธุรกิจสถาบันการเงิน

Abstract

The objective of this research is to study how the disclosure of corporate sustainability information affecting business performance among financial institution business groups in Indonesia, Thailand, Philippines, and Singapore

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

¹ Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan

² คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

² Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Krungthep

* Corresponding author. E-mail: kunakorn.w@mail.rmutk.ac.th

from 2016 to 2018. The data is gathered from the organizational database system, based on the reporting framework of the International Reporting Initiative: the Standard Sustainability Report G4 (GRI-G4), which is based on a checklist that reviews the completeness of disclosed information, and sustainability reporting guidelines in 3 areas: economic 9 indicators, 30 environmental indicators, and 8 social indicators, total of 47 indicators. goals of this study are to 1) study the level of disclosure of GRI-G4 standard of companies in the group of financial institutions, and how it affect the operational efficiency of the organizations 2) study the level of disclosure of GRI-G4 affecting the business performance of companies in the group of financial institution in terms of return on assets (ROA) and return on investment (ROI). The data were analyzed using one-way analysis of variance and multiple regression analysis by means of statistical significance at 0.05. The results show that 1 different levels of disclosure of 47 indicators from 3 different areas; economic, social and environment, have a different effect on the efficiency of the organizations 2) different levels of disclosure affect the operational efficiency of return on assets (ROA) and return on investment (ROI) with statistical significance. For further research recommendations, other business sectors and additional factors such as financial risk should be studied.

Keywords: sustainability disclosure, business efficiency, companies in the group of financial institution

บทนำ

อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ เป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (ASEAN) โดยวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกในอาเซียนก็เพื่อสร้างความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก รวมถึงการรักษารักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ข้อมูลจากการรวบรวมความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN framework agreement on services: AFAS) ในปี 2017 รายงานว่าในประเด็นของการพัฒนาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN economic community : AEC) อาเซียนมุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจให้เป็นก้าวสำคัญในการร่วมมือกันของภูมิภาค ซึ่งนอกจากอาเซียนจะได้ประโยชน์จากการเป็นตลาดและฐานการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ร่วมกันแล้ว ยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองทางการค้าในเวทีการค้าโลกอีกด้วย

(About ASEAN, 2018) กรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน (framework agreement for the integration of priority sectors) ในปี 2017 ได้ให้ข้อมูลว่า ภาครัฐกิจสถาบันการเงินเป็นภาครัฐกิจหนึ่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของอาเซียนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าประเทศที่มีระบบธุรกิจแบบอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม ในการดำเนินธุรกิจสถาบันการเงินเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญคือเป็นเรื่องของความจำเป็นที่ต้องอาศัยการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องและโปร่งใสเพื่อการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการ องค์การที่ดำเนินธุรกิจประเภทนี้จำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนได้เสีย (stakeholder) สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจได้ในด้านการลงทุนดำเนินงานองค์กรและต้องมีการวางแผนเพื่อรองรับกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว การจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูลอย่างยั่งยืน (corporate sustainability disclosure report) จึงเป็น

รายงานการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญขององค์กร เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการรายงานงบการเงินประจำปีของแต่ละองค์กร กล่าวคือโดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และมีคุณภาพเกี่ยวกับนโยบายแนวทางการจัดการและผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการด้านการเงินของบริษัทนั้นจะได้นำเสนอในรูปแบบรายงานทางการเงิน (financial report) และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริษัท จะได้นำเสนอในรายงานประจำปี (annual report) โดยเผยแพร่รายงานเป็นประจำทุกปี

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (corporate social responsibility institute) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันองค์กรที่ให้ความสำคัญในการรายงานการเปิดเผยข้อมูลอย่างยั่งยืนจะจัดทำรายงานให้สอดคล้องตามแนวทางของแนวทางรายงานความยั่งยืน (sustainability reporting guidelines) ซึ่งเป็นมาตรฐานของโลกโดยใช้มาตรฐานในตัวชี้วัดของกรอบการรายงานขององค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (global reporting initiative: GRI) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระระหว่างประเทศที่ช่วยเหลือให้องค์กรธุรกิจภาครัฐ หรือองค์กรอื่นๆ ที่สนใจสามารถทำความเข้าใจและสื่อสารผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของภาคธุรกิจ รวมถึงสื่อสารผลกระทบของภาคธุรกิจต่อประเด็นความยั่งยืนและวิธีการจัดการ สำหรับปัจจุบันมาตรฐานในการจัดทำรายงานตามแนวทางรายงานความยั่งยืนของกรอบการรายงานขององค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากลหรือ GRI เป็นการยกระดับแนวทาง (guidelines) การรายงานเป็นมาตรฐาน (standards) และกรอบรายงานภาค

สมัครใจ (voluntary) เป็นมาตรฐานฉบับที่ 4 หรือที่เรียกว่า GRI-G4 โดยกำหนดให้มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาสอดคล้องหลักเกณฑ์ในระดับครบถ้วนมากขึ้นกว่ามาตรฐานฉบับที่ 3 (GRI-G3) ซึ่งครอบคลุมประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อมและการต่อต้านทุจริต โดยชี้ให้เห็นถึงวิธีการวางแผนและนำไปผนวกให้เกิดการเข้าถึงและทวิคุณค่าของกระบวนการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative, 2018)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเปิดเผยข้อมูลอย่างยั่งยืนของสถาบันการเงินที่อยู่ในอาเซียนและอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ 4 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในภาพรวมของภูมิภาค โดยจะใช้ข้อมูลจากสถาบันการเงินที่ใช้มาตรฐานการรายงานสากลฉบับ GRI ฉบับที่ 4 หรือ GRI-G4 ซึ่งเป็นฉบับล่าสุดและเป็นบรรทัดฐานในการใช้วัดระดับมาตรฐานสากลของบริษัทชั้นนำทั่วโลก โดยเหตุผลที่ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาในกลุ่มสถาบันการเงินเนื่องจากระบบการเงินของแต่ละประเทศและในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น จากการร่วมมือในข้อตกลงในกรอบความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจในอาเซียน ดังนั้นสถาบันการเงินจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินของทุกประเทศในภูมิภาค โดยทำหน้าที่ระดมและจัดสรรเงินทุนแก่ภาคเศรษฐกิจ การชำระราคาและบริการการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจในการลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐาน GRI-G4 ใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันการเงินในกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ปี 2559-2561 หรือไม่
2. เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐาน GRI-G4 ใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันการเงินในกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ปี 2559-2561 ในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน (mix methods research) ในขั้นแรกเป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ประชากรของการวิจัยคือกลุ่มสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอาเซียน ปี 2559-2561 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานความยั่งยืนของกลุ่มสถาบันการเงินที่เปิดเผยข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรตามรายการตรวจสอบแบบ GRI-G4 ซึ่งพบว่ามี 4 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ รวม 23 บริษัท โดยศึกษาและรวบรวมจากระบบฐานข้อมูลขององค์กร GRI ในระบบ Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และบรรยายเชิงพรรณนา (description analysis) จากนั้นใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์จากการนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประมวลผลเพื่อหาผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทในกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงิน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นตัวแปรในด้านของประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจาก ROA เป็นอัตราส่วนทางการเงินระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความสามารถของกิจการที่จะนำสินทรัพย์ที่มีไปใช้ประโยชน์ในดำเนินการของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่และหาก ROA ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่านั้นแสดงว่ากิจการได้นำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ผลตอบแทนรับผลตอบแทนสูงและหาก ROA ที่คำนวณได้มีค่าน้อยแสดงว่ากิจการได้นำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างไร้ประสิทธิภาพทำให้ผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ไม่ดีเท่าที่ควร และอีกตัวแปรหนึ่งคือ อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) หมายถึง ผลตอบแทนจากการลงทุน โดยเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนระหว่างเงินลงทุนกับผลกำไรที่เกิดจากเงินลงทุน โดยยิ่งได้ผลลัพธ์เป็นตัวเลขสูงเท่าไร หมายถึง เป็นผลตอบแทนการลงทุนที่ดีมากเท่านั้น จากนั้นจึงนำผลลัพธ์มาเทียบเคียงกับเงินลงทุนว่าคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งโดยรวมแล้ว ทั้ง ROA และ ROI จะช่วยให้นักลงทุนสามารถตัดสินใจเพิ่มการลงทุนและช่วยในการวางแผนการตลาดได้อย่างถูกต้อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นและอ้างถึง Srisantivate, & Svetalekth (2015); Chongruksut, (2018) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยของเขาว่า ROA และ ROI พอเพียงและเหมาะสมในการที่จะกำหนดให้เป็นเป็นตัวแปรตามงานวิจัยที่จะวัดผลการดำเนินงานหรือประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจขององค์กร เนื่องจากตัวแปรทั้งสองสามารถแสดงถึงความครอบคลุมในด้านอัตราส่วนทางการเงินระหว่างกำไรสุทธิกับ

สินทรัพย์รวมและผลตอบแทนจากการลงทุนขององค์กร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงผลประกอบการและประสิทธิภาพ การดำเนินธุรกิจขององค์กรได้ดีที่สุดและดังเช่นในงานวิจัยของ Varnaprux (2015) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และงานวิจัยของ Srisantivate, & Svetalekth (2015) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้ผลการดำเนินงานทางการเงิน (ROA) และผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) เป็นในส่วนของตัวเองแปรตามในงานวิจัยทั้งสองเรื่องเช่นกัน

ซึ่งก่อนการที่จะได้มาของกรอบแนวความคิดในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาในแนวความคิดทางทฤษฎีต่างๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแนวความคิดทางทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder theory) โดยนักวิชาการและผู้ศึกษาทางทฤษฎีนี้ได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้ดังเช่น Roberts (1992); Donaldson, & Preston (1995) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการองค์กรและแนวคิดจริยธรรมธุรกิจที่เน้นคุณธรรมและค่านิยมในการบริหารจัดการองค์กร โดยการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียจะทำให้เกิดผลประโยชน์กับทั้งบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ทฤษฎีความชอบธรรมทางสังคม (legitimacy theory) โดยนักวิชาการและผู้ศึกษาทางทฤษฎีนี้ได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้หลายท่านดังเช่น Deegan (2002); Mazerolle (2013) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับ

ความชอบธรรมทางสังคมเป็นการอธิบายถึงอำนาจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลขององค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยที่องค์กรได้รับสิทธิและอำนาจนั้นมาจากสังคมภายใต้เงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจขององค์กรต้องตรงตามความคาดหวังของสังคมโดยรวม และต้องรับผิดชอบต่อสาธารณะ (public responsibility) องค์กรต้องระมัดระวังและใส่ใจถึงผลที่ตามมาจากการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่เกิดขึ้นและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility theory) โดยนักวิชาการและผู้ศึกษาทางทฤษฎีนี้ได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้หลายท่านดังเช่น Chapple, & Moon (2005); Rouf (2011) กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มที่มีความแตกต่างกันคือ 1) กลุ่มที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรม เชื่อว่าองค์กรธุรกิจมีหน้าที่ที่จะต้องเห็นแก่ประโยชน์ของสังคมและใช้จ่ายเพื่อประโยชน์สาธารณะรวมถึงคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย 2) กลุ่มที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจเชื่อว่าการสร้างความมั่งคั่งทางการตลาดจะนำมาซึ่งประโยชน์ของสาธารณะ และ 3) กลุ่มที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจในฐานะพลเมืองเชื่อในการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ขององค์กรธุรกิจในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

การศึกษางานวิจัยและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานของ Varnaprux (2015) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูล ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย Pinta (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของรายงานความยั่งยืน

ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน Chongruksut (2018) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท 100 และ Someran, & Damnin (2019) ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรและปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัท ABC เป็นต้น

จากการศึกษาดังกล่าวจึงได้ข้อมูลสรุปจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสรุปในวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยขอบเขตประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ กลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในสี่ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนแบบ GRI-G4 ในปี 2559-2561 โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยคือ

1. ตัวแปรต้น (independent variable) ได้แก่ ระดับการเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืน GRI-G4 ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและ control variables ได้แก่ ขนาดธุรกิจ (size) และประเทศ (country)

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ คือด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

3. กลุ่มตัวอย่างคือสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใน 4 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน GRI-G4 ในปี 2559-2561

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูล 1 สถาบันการเงิน ใน 3 ปี เท่ากับ 3 ข้อมูล

การดำเนินการศึกษา

1. เก็บรวบรวมข้อมูลรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินใน 4 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ปี 2559-2561 โดยศึกษาและรวบรวมจากระบบฐานข้อมูลขององค์กร GRI ในระบบ Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative (2018) โดยเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินที่เปิดเผยข้อมูลตามกรอบ GRI มาตรฐาน 4

2. ตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลของรายงานความยั่งยืนซึ่งอ้างอิงจากรายการตรวจสอบที่ใช้สอบทานความครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยในกรอบและแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน GRI-G4 โดยรายการตรวจสอบที่เปิดเผยรายการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 9 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 30 ตัวชี้วัด และด้านสังคม จำนวน 8 ตัวชี้วัด รวมทั้งหมดจำนวน 47 ตัวชี้วัด

3. การตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากสถาบันการเงินที่ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดที่ควรเปิดเผยและอธิบายแนวทางการวิเคราะห์อย่างกว้างๆ และได้เปิดช่องทางในด้านความละเอียดของข้อมูลที่เปิดเผย จึงทำให้แต่ละสถาบันการเงินได้อธิบายไว้แตกต่างกัน ดังนั้นการพิจารณาระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนตามแนวทางหลักสากลแต่ละข้อตามรายละเอียดในกรอบรายงานความยั่งยืนแบบ GRI-G4 ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ศึกษาจากการนำ

ข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูลมาใช้ประมวลผลเพื่อหาระดับการเปิดเผยข้อมูลตามรายงานความยั่งยืนกับประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของ 4 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (description analysis) เป็นการอธิบายการวิเคราะห์ถึงหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินและระดับของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนและการกำหนดการกระจายแนวโน้มและการกระจายตัวของตัวแปรจากขนาดธุรกิจแต่ละประเทศ

สมมติฐานและสถิติในการพิสูจน์สมการ

สมมติฐานที่ 1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรแตกต่างกัน

1.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

1.2 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสังคมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

1.3 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 3 ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

สถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสมมติฐานที่ 1, 1.1, 1.2, 1.3 ใช้สถิติ one-way

analysis of variance (ANOVA) สมมติฐานที่ 2 และ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยวิธีกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 (Rand, 2003)

รูปแบบสมการสมมติฐานที่ 2 และ 3 ดังนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีอิทธิพลต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

$$ROA_n = \alpha_1 + \beta GRI_n + \varepsilon \quad (1)$$

$$ROA_n = \alpha_2 + \beta_1 EC_n + \beta_2 EN_n + \beta_3 SO_n + \varepsilon \quad (2)$$

ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีอิทธิพลต่อผลตอบแทนต่อการลงทุน (ROI)

$$ROI_n = \alpha_1 + \beta GRI_n + \varepsilon \quad (3)$$

$$ROI_n = \alpha_2 + \beta_1 EC_n + \beta_2 EN_n + \beta_3 SO_n + \varepsilon \quad (4)$$

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

การบรรยายและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในเบื้องต้นก่อนที่จะทดสอบสมมติฐานแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการรวบรวมข้อมูลของสถาบันการเงินที่เปิดเผยข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรตามรายการตรวจสอบแบบ GRI-G4 ของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ พบว่ามีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รวม 23 บริษัท ดัง (Table 1)

Table 1 List of companies in the financial institution business group for the year 2016-2018 using the GRI-G4 sustainability reporting framework.

	Indonesia	Thailand	Philippines	Singapore
1	Adira Finance	Bank of Ayudhaya PCL	Bank of the Philippine Islands	CIMB Group
2	Bank BRI	GSB	Land Bank of The Philippines	Maybank
3	Bank BTN	Kasikorn Bank K Bank	Security Bank	
4	Bank Central Asia	Krungthai Bank KTB		
5	Bank Jateng	Siam Commercial Bank		
6	Bank Mandiri Terbuka	The Stock Exchange of Thailand		
7	BNI	TISCO Financial Group		
8	BIMB Niaga			
9	Danamon			
10	Maybank Indonesia			
11	Permata Bank			
total	11 (48.00%)	7 (30.00%)	3 (13.00%)	2 (9.00%)

Source: Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative (2018).

จาก (Table 1) แสดงถึงจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรตามรายการตรวจสอบ GRI-G4 ในประเทศอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ที่พบและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีทั้งหมด 23 บริษัท โดยแบ่งเป็นประเทศอินโดนีเซีย 11 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 48 ไทย 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 30 ฟิลิปปินส์ 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 13 และสิงคโปร์ 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านจำนวนรายการการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 จากแต่ละประเทศในกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินใน 4 ประเทศ ตัวชี้วัดที่เปิดเผยรายการแบ่งออกเป็นสามกลุ่มคือ ด้านเศรษฐกิจ (EC) จำนวน 9 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม (EN) จำนวน 30 ตัวชี้วัด และด้านสังคม (SO) จำนวน 8 ตัวชี้วัด รวม 47 ตัวชี้วัด โดยได้แสดงเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในแต่ละด้านของแต่ละประเทศ ดัง (Table 2)

Table 2 Number of companies disclosures in accordance with GRI-G4 within the Financial Institution Companies from 2016-2018.

category	total	Indonesia		Singapore		Thailand		Philippines		ASEAN	
	disclosed	average	%	average	%	average	%	average	%	average	%
EC	9	3.78	55.54	4.87	95.20	4.25	63.78	3.22	45.48	4.89	72.12
EN	30	22.23	49.86	39.72	82.54	22.77	51.55	21.37	40.13	20.42	57.35
SO	8	5.18	52.36	6.17	84.29	5.10	56.14	3.89	42.67	5.33	64.78
total	47	41.21	58.25	72.54	83.24	48.15	64.31	39.92	48.56	55.43	68.17

Source: Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative (2018).

จาก (Table 2) แสดงถึงจำนวนรายการการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 จากแต่ละประเทศ แบ่งออกเป็น 47 ตัวชี้วัดที่เปิดเผยรายการ แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ยร้อยละในแต่ละกลุ่มแสดงให้เห็นว่า สิงคโปร์แสดงการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือร้อยละ 83.24 และส่วนใหญ่เปิดเผยใน EC ร้อยละ 95.20 SO ร้อยละ 84.29 และ EN ร้อยละ 82.54 ไทยแสดงการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด คือ ร้อยละ 64.31 และ GRI 4 ส่วนใหญ่เปิดเผยในด้าน EC ร้อยละ 63.78 SO ร้อยละ 56.14 และ EN ร้อยละ 51.55 อินโดนีเซียแสดงการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด คือ ร้อยละ 58.25 และ GRI 4 ส่วนใหญ่

เปิดเผยในด้าน EC ร้อยละ 55.54 SO ร้อยละ 52.36 และ EN ร้อยละ 49.86 ฟิลิปปินส์แสดงการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด คือ ร้อยละ 48.56 และการเปิดเผย GRI 4 ส่วนใหญ่คือ EC ร้อยละ 45.48 SO ร้อยละ 42.67 และ EN ร้อยละ 40.13

ส่วนที่ 3 คือการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจที่แสดงถึงผลประกอบการทางการเงินของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินใน 4 ประเทศ โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ในปี 2559-2561 โดยแสดงภาพรวมเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ดัง (Table 3)

Table 3 The efficiency of business operations showing the financial performance of financial institutions of the year 2016-2018.

financial performance (%)	Thailand	Indonesia	Philippines	Singapore	ASEAN
return on assets (ROA)	20.64	19.44	17.86	26.23	25.65
return on investment (ROI)	17.77	15.98	14.65	22.47	17.68

Source: Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative (2018).

จาก (Table 3) แสดงถึงประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจแสดงถึงผลประกอบการทางการเงินของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินใน 4 ประเทศ โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) พบว่าประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจแสดงถึงผลประกอบการทางการเงินในกลุ่มสถาบันการเงินใน 4 ประเทศในช่วงระหว่างปีดังกล่าว ของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) สิงคโปร์อยู่ในระดับสูงสุดที่ร้อยละ 26.23 ประเทศไทย ร้อยละ 20.64 อินโดนีเซีย ร้อยละ 19.44 และฟิลิปปินส์ ร้อยละ 17.86 ทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน

(ROI) สิงคโปร์อยู่ในระดับสูงสุดที่ร้อยละ 22.47 ไทย ร้อยละ 17.77 อินโดนีเซีย ร้อยละ 15.98 และฟิลิปปินส์ ร้อยละ 14.65 ภาพรวมของอาเซียนแสดงผลประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจแสดงถึงผลประกอบการทางการเงินของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงิน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อยู่ที่ร้อยละ 25.65 และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) อยู่ที่ร้อยละ 17.68

ส่วนที่ 4 คือการวิเคราะห์จากการกระจายตัวของตัวแปรควบคุมจากขนาดของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) ของแต่ละประเทศ โดยในส่วนวิธีการวิเคราะห์จากข้อมูลทำโดยการเปรียบเทียบ

คะแนนการเปิดเผยข้อมูล (GRI score) และผลประกอบการทางการเงินของสถาบันการเงิน คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ดัง (Table 4)

Table 4 Average and standard deviation from the size of the investment financial business (SIZE) of each country in the years 2016 to 2018.

variables	financial performance				
	ROA	ROI	GRI score	SIZE	LEV
Thailand					
mean	20.64	17.77	67.38	61.13	1.49
S.D.	19.87	12.47	0.83	2.95	1.59
Indonesia					
mean	19.44	15.98	58.32	75.22	3.10
S.D.	8.35	13.41	3.00	1.68	7.55
Philippine					
mean	17.86	14.65	43.77	39.35	0.54
S.D.	0.94	2.03	0.64	1.70	1.44
Singapore					
mean	26.23	22.47	83.34	21.87	0.77
S.D.	22.21	11.06	0.71	1.36	0.92
ASEAN					
mean	25.65	17.68	69.22	57.52	1.44
S.D.	16.43	14.86	0.74	2.69	3.67

จาก (Table 4) พบว่าการกระจายตัวของตัวแปรจากขนาดของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) ของแต่ละประเทศ โดยในส่วนของวิธีการวิเคราะห์จากข้อมูลทำได้โดยการเปรียบเทียบคะแนนการเปิดเผยข้อมูล (GRI score) ที่ได้รวบรวมข้อมูลปี 2559 ถึง 2561 และผลประกอบการทางการเงินของสถาบันการเงิน คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการ

ลงทุน (ROI) พบว่าอัตราค่าเฉลี่ยผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) สิงคโปร์อยู่ในระดับสูงสุดที่ร้อยละ 26.23 ประเทศไทย ร้อยละ 20.64 อินโดนีเซีย ร้อยละ 19.44 และฟิลิปปินส์ ร้อยละ 17.86 ทางด้านอัตราค่าเฉลี่ยส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) สิงคโปร์อยู่ในระดับสูงสุดที่ ร้อยละ 22.47 ไทย ร้อยละ 17.77 อินโดนีเซีย ร้อยละ 15.98 และฟิลิปปินส์ ร้อยละ 14.65 ตามลำดับ ทางด้านคะแนน GRI score ที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ยจากการเปิดเผยข้อมูลในสามกลุ่มคือ ด้านเศรษฐกิจ (EC) จำนวน 9 ตัวชี้วัด ด้านสังคม (SO) จำนวน 8 ตัวชี้วัด และด้านสิ่งแวดล้อม (EN) จำนวน 30 ตัวชี้วัด โดยสิงคโปร์อยู่ในระดับสูงสุดที่ ร้อยละ 83.34 ไทย ร้อยละ 67.38 อินโดนีเซีย ร้อยละ 58.32 และฟิลิปปินส์ ร้อยละ 43.77 ทางด้านขนาดของธุรกิจสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) ของแต่ละประเทศ ประเทศที่มีข้อมูลการลงทุนของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินใน 4 ประเทศ มากที่สุด คือ อินโดนีเซีย ร้อยละ 75.22 จำนวน 11 บริษัท ไทย ร้อยละ 61.13 จำนวน 7 บริษัท ฟิลิปปินส์ ร้อยละ 39.35 จำนวน 3 บริษัท และสิงคโปร์ ร้อยละ 21.87 จำนวน 2 บริษัท

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ในการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ one-way analysis of variance (ANOVA) T-test สมมติฐานที่ 1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสังคมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้าน

สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

จากการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดัง (Table 5)

Table 5 Test results from hypothesis 1 to 1.3.

disclosure category		SS	df	MS	F	Sig.
economic performance (EC)	between groups	775.47	3.00	193.87	38.40	0.02 [*]
	within groups	1893.51	575.00	5.05		
	total	2668.98	679.00			
environmental performance (EN)	between groups	4555.69	3.00	1138.92	17.05	0.00 [*]
	within groups	25048.47	575.00	66.79		
	total	29604.16	679.00			
eociety performance (SO)	between groups	404.29	3.00	101.07	20.44	0.01 [*]
	within groups	1854.07	575.00	4.94		
	total	2258.36	679.00			
GRI score	between groups	28.792	3.00	7.19	17.43	0.00 [*]
	within groups	178.26	575.00	0.47		
	total	207.06	679.00			

Note: ^{*} with statistical significance at 0.05 level.

ผลการวิเคราะห์หมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H₁: ระดับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน F (3575)=17.43^{*}, p<0.05

สมมติฐาน 1.1 ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H₁: ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานองค์กรแตกต่างกัน F (3575)=38.40^{*}, p<0.05

สมมติฐาน 1.2 ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H₁: ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้าน

สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานองค์กรแตกต่างกัน F (3575)=17.05^{*}, p<0.05

สมมติฐาน 1.3 ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H₁: ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสังคมแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน F (3575)=20.44^{*}, p<0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 ถึง 1.3 โดยผลคือสนับสนุนสมมติฐาน H₁ ทั้งสามด้านซึ่งระบุถึงระดับการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลลัพธ์ในการทดสอบ

สมมติฐานที่ 1.1 ถึง 1.3 กล่าวคือระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ (EC) ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม (EN) และระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสังคม (SO) มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Vamapruks (2015) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานทั้งหมดทุกบริษัท และเช่นเดียวกับงานของ Pinta (2016) เรื่องผลกระทบของรายงานความยั่งยืนต่อผลการดำเนินงานขององค์กรสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน ในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรต่างกันเช่นกัน

สมมติฐาน 2

สมมติฐานที่ 2 เป็นการทดสอบสมการระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) โดยการใช้การถดถอยพหุคูณ multiple regression model ทดสอบสมการ ดัง (Table 6 and 7)

จาก (Table 6 and 7) แสดงผลของการทดสอบสมมติฐาน 2 พบว่า $F=17.82$, $p<0.05$ ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H_1 : ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และผลของการวิจัยในครั้งนี้ยังมีความสำคัญในการหาค่าความเชื่อมั่น

โดยผลที่ได้และมีความแม่นยำมากขึ้นเนื่องจากวิจัยโดยใช้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่นำเชื่อถือมากขึ้นของมาตรฐาน GRI-G4 ในการกำหนดตัวแปรในการศึกษา โดยช่วงระหว่างคะแนน GRI-G4 และ ROA คือ adjusted R^2 เท่ากับ ร้อยละ 15 และขนาดเป็นปัจจัยที่สำคัญในผลที่มีต่อ ROA กับคะแนนของ GRI-G4 ส่วนผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลความอย่างยั่งยืนขององค์กรกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ในระยะเวลาสามปี เมื่อระบุตัวชี้วัดข้อมูลทั้งสามด้าน คือ adjusted R^2 เท่ากับ ร้อยละ 19 โดยในส่วนที่เปิดเผยความยั่งยืนขององค์กรให้ความสำคัญคือด้านเศรษฐกิจตามด้วยสังคมและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นในการเปิดเผยข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรทั้งสามด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มบริษัททางด้านสถาบันการเงิน มีผลต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งหมายความว่าเมื่อมีการเปิดเผยตัวชี้วัดเพิ่มเติม จะส่งผลให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานของ Vamapruks (2015) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของผลการดำเนินงานทางการเงิน (ROA) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (EN) สังคม (SO) และเศรษฐกิจ (EC) ในการใช้ค่าวัดมาตรฐานตามกรอบ GRI เช่นเดียวกับงานของ Chongruksut (2018) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท

100 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI ของกรณีศึกษามีผลต่อส่วนของผลการดำเนินงานทางการเงิน (ROA) ในเชิงบวกเช่นเดียวกัน

Table 6 Regression testing of GRI 4 disclosure levels that affect return on assets (ROA).

model 1 : $ROA_n = \alpha_1 + \beta GRI_n + \epsilon$			
variables	coefficients (standardized coefficients)	t-statistic	Sig
constant		9.77	0.00 [*]
size	-0.38	-4.54	0.01 [*]
GRI score	-0.37	-5.22	0.00 [*]
model summary			
R		0.44	
R ²		0.17	
adjusted R ²		0.15	
F-value		18.14	
Sig		0.00 [*]	
Durbin-Watson		1.95	

Table 7 Multiple-level regression testing of disclosure of operational efficiency and return on assets (ROA).

model 2 : $ROA_n = \alpha_2 + \beta_1 EC_n + \beta_2 EN_n + \beta_3 SO_n + \epsilon$			
variables	coefficients (standardized coefficients)	t-statistic	Sig
constant		9.82	0.00 [*]
EC	0.02	0.01	0.57
EN	0.03	0.95	0.89
SO	0.07	0.23	0.79
model summary			
R		0.45	
R ²		0.21	
adjusted R ²		0.19	
F-value		17.82	
Sig		0.00 [*]	
Durbin-Watson		1.65	

สมมติฐาน 3

(ROI) โดยการถดถอยพหุคูณ multiple regression

สมมติฐานที่ 3 เป็นการทดสอบสมการระดับการ model ดัง (Table 8 and 9)

เปิดเผยข้อมูลมีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

Table 8 Regression testing of GRI 4 disclosure level that affects the return on investment (ROI).

model 1 : $ROI_n = \alpha_1 + \beta GRI_n + \varepsilon$			
variables	coefficients (standardized coefficients)	t-statistic	Sig
constant		5.11	0.00 [*]
size	-0.30	-5.74	0.00 [*]
GRI score	0.06	1.25	0.01 [*]
model summary			
R		0.30	
R ²		0.09	
adjusted R ²		0.17	
F-value		9.54	
Sig		0.00 [*]	
Durbin-Watson		1.52	

Table 9 Multiple-level regression testing of disclosure that can affect the efficiency of the organization's operations and the ratio of return on investment (ROI).

model 2 : $ROI_n = \alpha_2 + \beta_1 EC_n + \beta_2 EN_n + \beta_3 SO_n + \varepsilon$			
variables	coefficients (standardized coefficients)	t-statistic	Sig
constant		7.80	0.00 [*]
EC	0.33	4.10	0.00 [*]
EN	-0.05	-0.64	0.01 [*]
SO	0.13	1.70	0.00 [*]
model summary			
R		0.41	
R ²		0.17	
adjusted R ²		0.15	
F-value		21.23	
Sig		0.00 [*]	
Durbin-Watson		2.00	

จาก (Table 8 and 9) แสดงผลของการทดสอบสมมติฐาน 3 พบว่า $F=21.23$, $p<0.05$ ผลคือสนับสนุนสมมติฐานทางเลือก H_1 : ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ผลการวิจัยครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ผลของการวิจัยในครั้งนี้ยังมีความสำคัญในการหาความเชื่อมั่นโดยผลที่ได้มีความแม่นยำมากขึ้นเนื่องจากได้ศึกษาโดยใช้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าเชื่อถือมากขึ้นของมาตรฐาน GRI-G4 ในการกำหนดตัวแปรในการศึกษาในครั้งนี้เห็นได้ว่า ช่วงระหว่างคะแนน GRI-G4 และ ROI คือ adjusted R^2 เท่ากับ ร้อยละ 17 และขนาดเป็นปัจจัยที่สำคัญในผลที่มีต่อ ROI กับคะแนนของ GRI-G4 ส่วนผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลความอย่างยั่งยืนขององค์กรกับผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ในระยะเวลาสามปี เมื่อระบุตัวชี้วัดข้อมูลทั้งสามด้านคือค่า adjusted R^2 เท่ากับ ร้อยละ 15 ในส่วนที่เปิดเผยความยั่งยืนขององค์กรให้ความสำคัญคือด้านเศรษฐกิจตามด้วยสังคมและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นในการเปิดเผยข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรทั้งสามด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มบริษัททางด้านสถาบันการเงิน มีผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ซึ่งหมายความว่าเมื่อมีการเปิดเผยตัวบ่งชี้เพิ่มเติม จะส่งผลให้ผลตอบแทนจากการลงทุนจะเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Srisantivate, & Svetalekth (2015) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของมาตรฐาน GRI ใช้กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Bunjai, & Nakprasit (2019) เรื่องผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูล ส่งผลต่อกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตในด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ทุกบริษัทเช่นเดียวกัน

สรุป

1. จากวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 ของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์และสิงคโปร์ ในปี 2559-2561 มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน กล่าวคือระดับการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ (EC) จำนวน 9 ตัวชี้วัด สิ่งแวดล้อม (EN) จำนวน 30 ตัวชี้วัด และทางด้านสังคม (SO) จำนวน 8 ตัวชี้วัด มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกัน

พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน GRI-G4 ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินในอินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์และสิงคโปร์ ปี 2559-2561 ในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่าระดับการ

เปิดเผยข้อมูลยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการหาความเชื่อมั่นโดยผลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากศึกษาโดยใช้กรอบแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าเชื่อถือมากขึ้นของมาตรฐาน GRI-G4 ในการกำหนดค่าตัวแปร โดยจะเห็นได้ว่าช่วงระหว่างคะแนน (GRI score) กับ ผลของระดับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนขององค์กรและประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจทั้งสองด้าน เมื่อระบุตัวชี้วัดข้อมูลทั้งสามด้านผลลัพธ์สามปีมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญคือ ผลในเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้ปัจจัยด้าน ROA และ ROI เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยมีข้อสังเกตว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีผลของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) มากที่สุดและเป็นประเทศที่มีคะแนน GRI score ที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ยจากการเปิดเผยข้อมูลในสามกลุ่มมากที่สุดเช่นกัน แต่ประเทศที่มีขนาดของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) มากที่สุดคือ อินโดนีเซีย แต่อินโดนีเซียมีผลของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) และมีคะแนน GRI score ไม่ได้สูงที่สุด นั่นหมายความว่าประเทศที่มีขนาดของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) มากที่สุดอย่างอินโดนีเซีย ก็ไม่ได้หมายความว่าผลของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) สูงตามไปด้วย แต่ที่น่าสังเกตคือ ประเทศที่มีขนาดของธุรกิจทางด้านสถาบันการเงินที่มีการลงทุน (SIZE) น้อยที่สุดอย่างสิงคโปร์ แต่มีค่าร้อยละในการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดทั้งสามด้าน

และมี GRI score มากที่สุด กลับเป็นประเทศที่มีผลของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) มากกว่าประเทศอื่น นั่นหมายถึงผลของระดับการเปิดเผยข้อมูลส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจแสดงถึงผลประโยชน์ทางการเงินในกลุ่มธุรกิจสถาบันการเงินแตกต่างกัน

อนึ่ง ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ของบางประเทศมีจำนวนไม่มากนัก อย่างเช่นสิงคโปร์ ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลอาจมีจำนวนที่สูงกว่าประเทศอื่น ทั้งนี้หากมีจำนวนมากขึ้น ผลการศึกษาก็อาจเปลี่ยนแปลงไปได้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น ความเสี่ยงทางการเงิน การกำกับดูแลกิจการและควรวิจัยในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เป็นต้น หรือใช้การวัดการเปิดเผยข้อมูลในเชิงคุณภาพซึ่งอาจทำการพิจารณาความละเอียดในการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันและอาจให้คะแนนที่ต่างกัน

2. ระยะเวลาการเก็บข้อมูลที่เปิดเผยข้อมูลจากหลักฐานต่างๆ จากแหล่งทุติยภูมิอื่นๆ (secondary data) ควรมีการเก็บเพิ่มเติมมากกว่าสามปีขึ้นไป และทำการเปรียบเทียบจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีหรือรายงานประจำปี

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อยู่ในครั้งนี้ ควรมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่แตกต่างกันหรือการเปรียบเทียบของกลุ่มตัวอย่าง เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แต่มีขนาดองค์กรที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถศึกษาในเชิงลึกอีกต่อไป

4. อาจมีการใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรายงานความยั่งยืนจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและผลการดำเนินงานอาจใช้ด้านอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงินประกอบได้ด้วยได้เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- About ASEAN. (2018). *Asean overview*. Retrieved 23 May 2018, from <https://asean.org/asean/about-asean>
- Bunjai, D., & Nakprasit, C. (2019). The effects of corporate governance and financial ratios on the corporate social performance disclosure of manufacturing companies registered in the Stock Exchange of Thailand. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 4(1), 47-60. (in Thai)
- Chapple, W., & Moon, J. (2005). Corporate social responsibility (CSR) in Asia. *Business & Society*, 44(4), 415-426.
- Chongruksut, W. (2018). Social and environmental disclosure based on GRI guideline: A case study of firms listed on the Stock Exchange of Thailand in the SET 100 Index Group. *Journal of Kasetsart University*, 12(17), 1-22. (in Thai)
- Deegan, C. (2002). The legitimizing effect of social and environmental disclosures - A Theoretical Foundation. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 15(3), 282-311.
- Donaldson, T., & Preston, E. (1995). The stakeholder theory of the corporation: Concepts, evidence, and implications. *Academy of Management Review*, 20(1), 65-78.
- Mazerolle, L. (2013). Legitimacy in policing: A systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, 9(1), 100-147.
- Pinta, N. (2016). The impact of the sustainability report on the organization performance for companies listed on the ASEAN Stock Exchange. *Journal of Research for Social and Community Development, Rajapatra Mahasarakram University*, 3(6), 112-126. (in Thai)
- Rand, R. (2003). *Applying contemporary statistical techniques*. Los Angeles: Academic Press.
- Roberts, W. (1992). Determinants of corporate social responsibility disclosure: An application of stakeholder theory. *Accounting Organizations and Society*, 1(7), 595-612.
- Rouf, A. (2011). The corporate social responsibility disclosure: A study of listed companies in Bangladesh. *Business and Economics Research Journal*, 2(1), 19-23.
- Someran, L., & Damnin, J. (2019). Organizational culture factors and transformational leadership factors affecting social responsibility perception of ABC Company. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 4(1), 34-46. (in Thai)
- Srisantivate, C., & Svetalekh, T. (2015). The relationship between financial ratio and expected rate of return in the Stock Exchange of Thailand. *Kasetsart Applied Business Journal*, 1(1), 63-77. (in Thai)
- Sustainability Discourser Base Global Reporting Initiative. (2018). *Sustainability reporting guidelines 2018*. Retrieved 15 May 2018, from <http://www.globalreporting.org>
- Vamapru, R. (2015). *The relationship between a performance and a disclosure of social and environmental information of Thai listed companies in the Stock Exchange of Thailand in property and construction section* (research report). Bangkok: Faculty of Accounting. Sripatum University. (in Thai)